C/2026/3735

13.7.2026

Uverejnenie žiadosti o zápis do registra podľa článku 15 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143

(C/2026/3735)

Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 ([1]) podať námietku Komisii.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

Označenia pôvodu a zemepisné označenia poľnohospodárskych výrobkov

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

EÚ č.: PDO-SK-03400 – 13. 1. 2025

1. **Názov**

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“

2. **Druh zemepisného označenia**

CHOP ☒ CHZO ☐

3. **Krajina, v ktorej sa zemepisná oblasť nachádza**

Slovensko

4. **Opis poľnohospodárskeho výrobku**

4.1. *Klasifikácia poľnohospodárskeho výrobku v súlade s položkou a kódom kombinovanej nomenklatúry, ako sa uvádza v článku 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1143*

22 – NEALKOHOLICKÉ A ALKOHOLICKÉ NÁPOJE A OCOT

2201 – Vody, vrátane prírodných alebo umelých minerálnych vôd a sýtených vôd, neobsahujúce pridaný cukor alebo ostatné sladidlá ani ochucujúce látky; ľad a sneh

2202 – Vody, vrátane minerálnych vôd a sýtených vôd, obsahujúce pridaný cukor alebo ostatné sladidlá alebo ochutené, a ostatné nealkoholické nápoje, okrem štiav ovocných, z orechov alebo zeleninových štiav položky 2009

2202 10 – Vody, vrátane minerálnych vôd a sýtených vôd, obsahujúce pridaný cukor alebo ostatné sladidlá alebo ochucujúce látky

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 (Ú. v. EÚ L 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

4.2. *Opis poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

„Baldovská“ alebo „Baldovská minerálna voda“ je prírodná minerálna voda alebo ochutená minerálna voda, vysoko mineralizovaná, kyselka, hydrogénuhličitanovo-vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom železa, hydrogénuhličitanov, horčíka a vápnika, slabo kyslá, studená, s nasledujúcim zložením:

Katióny	**mg/l**
Ca^{2+}	362
Na^{+}	62,5
Mg^{2+}	74,9
NH_4^{+}	0,67
Anióny	**mg/l**
HCO_3^{-}	1 366
SO_4^{2-}	176
NO_3^{-}	< 1
NO_2^{-}	< 0,01

Uvedené hodnoty sú premenné (±15 %) v závislosti od pôdnych a klimatických podmienok.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ sa na trh uvádza ako sýtená alebo jemne sýtená prírodná minerálna voda alebo nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody v príchutiach: pomaranč, grapefruit, citrón, višňa-citrón alebo ochutená exotickým ovocím, ako: pitahaya, kiwano-limetka či pomelo.

Na ochucovanie minerálnych vôd sa používa ochutený cukrový sirup, ktorý sa pripravuje z pitnej vody, cukru, kyseliny citrónovej a niektorej z uvedených aróm. Obsah soli je spôsobený prirodzene prírodným sodíkom.

Vzhľadom na skutočnosť, že na ochucovanie minerálnych vôd sa nepoužívajú farbivá, prírodná minerálna voda aj nealkoholické nápoje vyrobené z minerálnej vody s uvedenými príchuťami majú číru farbu. Nápoj obsahuje 5,5 – 6,7 g cukru na 100 ml, čo predstavuje 55 – 67 g cukru na 1 liter. Použitá aróma je charakteristická pre každý druh a dodáva im vôňu a chuť.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ obsahuje prirodzene sa vyskytujúci oxid uhličitý, ktorý pochádza z geologických procesov v podzemných vrstvách. Tento CO_2 sa rozpúšťa vo vode ešte pod zemou, čím sa voda stáva jemne perlivou už pri vyvieraní. Môže dochádzať k dodatočnému obohateniu o oxid uhličitý, aby sa zabezpečila vyššia perlivosť, dlhšia trvanlivosť a zvýraznenie chuti. Umelé sýtenie sa používa najmä pri ochutených variantoch, kde sa CO_2 pridáva v kontrolovanom množstve, a to 3,5 g/l.

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – pomaranč

Obsah cukru: 6,7 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – grapefruit

Obsah cukru: 6,7 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – citrón

Obsah cukru: 6,7 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – višňa-citrón

Obsah cukru: 5,5 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – exotické ovocie – pitahaya

Obsah cukru: 6,7 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – exotické ovocie – kiwano-limetka

Obsah cukru: 6,5 g/100 ml

Nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody s príchuťou – exotické ovocie – pomelo

Obsah cukru: 6,7 g/100 ml

4.3. *Výnimky týkajúce sa získavania krmív (len pre výrobky živočíšneho pôvodu označené chráneným označením pôvodu) a obmedzenia týkajúce sa získavania surovín (len pre spracované výrobky označené chráneným zemepisným označením)*

Pramene minerálnej vody vyvierajú v danej zemepisnej oblasti.

4.4. *Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti*

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ je do výrobnej prevádzky privádzaná kontinuálne pomocou čerpacej techniky cez rozvodné potrubia. Prírodná minerálna voda je upravovaná schváleným postupom, odželezňovaním povolenou oxidačnou technológiou vzduchom obohateným ozónom s následnou filtráciou. Ochutená minerálna voda sa po filtrácii dochucuje niektorým z cukrových sirupov uvedených v bode 4.2. Ďalej je prírodná alebo ochutená minerálna voda upravovaná reintrodukciou prírodného oxidu uhličitého a následne plnená do fliaš.

4.5. *Špecifické pravidlá balenia, krájania, strúhania atď. poľnohospodárskeho výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Minerálna voda sa plní do hygienicky bezchybného spotrebiteľského balenia technologickým postupom, ktorý vylučuje akúkoľvek kontamináciu cudzorodými prvkami alebo látkami, pretože ide o uzavretý okruh medzi odberným miestom vody a jej plnením do spotrebiteľského balenia.

4.6. *Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa názov zapísaný v registri vzťahuje*

—

5. **Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti**

Územie prírodných minerálnych zdrojov sa nachádza v okrese Levoča, v katastrálnych územiach Baldovce, Bijacovce, Buglovce, Jablonov, Klčov, Lúčka, Nemešany, Oľšavica, Ordzovany, Pavľany, Spišské Podhradie, Studenec a v okrese Spišská Nová Ves, v katastrálnom území obce Žehra. Administratívne patria do Prešovského kraja.

6. **Súvislosť so zemepisnou oblasťou**

Príčinná súvislosť vychádza z pôdnych a klimatických podmienok vymedzenej zemepisnej oblasti.

Špecifickosť zemepisnej oblasti

Podložie v okolí Baldoviec tvoria významné vrstvy vápenca a dolomitu. Ide o horniny bohaté na vápnik a horčík, ktoré sa prirodzene uvoľňujú do podzemných vôd. V zemskej kôre v oblasti Baldoviec sa nachádzajú zlomy (tzv. porušenia), ktoré umožňujú podzemnej vode prenikať do hĺbok a obohacovať sa práve o minerály a kysličník uhličitý, vďaka čomu nadobúda voda svoju prirodzenú perlivosť a charakteristické zloženie.

Baldovce majú mierne kontinentálne podnebie. Leto býva teplé, ale nie extrémne horúce, s priemernými teplotami okolo 20 – 25 °C, zatiaľ čo zimy sú chladné, s priemernými teplotami okolo –3 až –5 °C. Vzduch býva vlhký najmä počas jarných a jesenných mesiacov, čo podporuje vegetáciu a priaznivo ovplyvňuje podzemné pramene.

Dôležitú úlohu pri formovaní minerálnej vody „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ zohrávajú zrážky. Priemerné ročné množstvo zrážok sa pohybuje medzi 700 a 900 mm. Voda zo zrážok presakuje do pôdy, kde sa postupne filtruje a preniká hlbšie do geologických vrstiev. Počas tejto cesty dochádza k rozpúšťaniu minerálov, čím sa zvyšuje mineralizácia vody. Teplota a vlhkosť ovplyvňujú rýchlosť presakovania vody do podložia. V chladnejších oblastiach, ako sú Baldovce, je nižšia rýchlosť vyparovania, čo znamená, že väčšia časť zrážok vsakuje do zeme a obohacuje podzemné vody. V teplejších obdobiach sa zvyšuje aktivita chemických procesov, čo spôsobuje rýchlejšie rozpúšťanie minerálov. Mierne podnebie tejto oblasti podporuje trvalú obnovu zásob podzemných vôd, čo zabezpečuje stabilné chemické zloženie minerálnej vody.

Susediace sedimentárne oblasti majú iné geologické zloženie (pieskovce, íly), čo nepriamo ovplyvňuje hydrologický režim (odtoky, zrážkový režim), a nevytvárajú sa tu podmienky pre tvorbu tak vysoko mineralizovaných prameňov.

V celej zemepisnej oblasti výskytu prírodnej minerálnej vody „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ boli vytýčené ochranné pásma [Vrty BV-1 (Baldovce II) a B-4A (Polux)], ktorých účelom je chrániť túto žriedlovú oblasť pred akýmkoľvek poškodením hospodárskou, poľnohospodárskou a inou činnosťou, ktorá by mohla narušiť doterajší stav, výdatnosť, výnimočné chemické zloženie a zdravotnú bezchybnosť týchto vôd, v záujme zachovania ich kvalitatívnych a kvantitatívnych hodnôt a racionálneho využívania. „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ sa získava z prírodných zdrojov, ktoré vykazujú vysokú mieru stability zloženia.

Špecifické vlastnosti minerálnej vody „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ sú dané prostredím, v ktorom dochádza k infiltrácii vody do podzemného prostredia zostupnou vrstvou.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ patrí medzi stredne mineralizované vody s obsahom rozpustených minerálov okolo 2 000 mg/l. Minerálna voda je špecifická vyváženým minerálnym zložením, prírodným sýtením oxidom uhličitým a výrazným obsahom hydrogénuhličitanov. Je bohatá na horčík a vápnik. V porovnaní s inými minerálnymi vodami obsahuje relatívne nízky obsah sodíka. Kyslosť vody pomáhajú neutralizovať hydrogénuhličitany. Obsahuje prírodný oxid uhličitý.

Vďaka minerálnemu zloženiu má „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ jemnú neutrálnu chuť, ktorá ju odlišuje od minerálnych vôd s vyšším obsahom síranov alebo sodíka, ktoré môžu mať slanú alebo ťažšiu chuť.

Na ochucovanie minerálnych vôd sa nepoužívajú farbivá. Ochutené minerálne vody v porovnaní s inými sladenými nápojmi neobsahujú veľké množstvo cukru, sladidiel alebo iných umelých prísad. Ponúkajú nový spôsob, ako si vychutnať minerálnu vodu s pridanou chuťou, ale zároveň so zachovaním minerálnych výhod pramenitej vody.

Pri balení minerálnej vody môže dôjsť k dodatočnému obohateniu o oxid uhličitý, aby sa zabezpečila vyššia perlivosť, dlhšia trvanlivosť a zvýraznila sa chuť. Umelé sýtenie sa používa najmä pri ochutených variantoch, kde sa CO_2 pridáva v kontrolovanom množstve, a to 3,5 g/l.

Príčinná súvislosť

Geologické podmienky v oblasti Baldoviec poskytujú minerálnej vode jej základné minerály, ako sú vápnik a horčík, ktoré pochádzajú z vápencov a dolomitov. Klimatické podmienky ovplyvňujú prítok a filtráciu zrážkovej vody, ktorá je hlavným zdrojom podzemných vôd. Mierne a vlhké podnebie zaručuje dostatočné zrážky a pomalé presakovanie, čo umožňuje vode obohacovať sa o minerály. Oxid uhličitý pomáha pri rozpúšťaní minerálov a zvyšuje celkovú mineralizáciu vody.

„Baldovská / Baldovská minerálna voda“ má svoje charakteristické vlastnosti vďaka špecifickým pôdnym a klimatickým faktorom vymedzenej zemepisnej oblasti.

V minulosti boli Baldovce známou kúpeľnou oblasťou. Už v roku 1780 v geografickom diele K. G. Windischa sa uvádza, že „Baldovce sú okrem kúpeľov vychýrené aj vynikajúcou kyselkou“. Túto skutočnosť zmieňuje v publikácii Vzácne a obdivované vody Slovenska z roku 1996 Augustín Rebro a ďalej uvádza: „Pri kúpeľnej liečbe sa využívali aj pitné kúry.“

Z uhličitého prameňa sa už začiatkom 19. storočia plnila minerálna voda do fliaš a na voze dovážala z Baldoviec až do Viedne. Kúpeľná liečba zanikla po druhej svetovej vojne a využitie uhličitých zdrojov sa zameralo na komerčné využitie minerálnej vody. Aj keď sa „Baldovská“ používala na pitie oveľa skôr, prvá plnička sa vybudovala až v 40. rokoch minulého storočia.

Minerálna voda bola predmetom ochrany aj na základe bilaterálnych dohôd: zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných označení z 19. januára 1976, zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných označení poľnohospodárskych a priemyselných výrobkov odkazujúcich na pôvod z 20. januára 1981 a dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Portugalskej republiky o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných a obdobných označení z 18. mája 1987.

„Baldovská minerálna voda“ bola chránená ako označenie pôvodu aj na vnútroštátnej úrovni (zákon č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov) od 22. decembra 1979.

Plnenie minerálnej vody v priebehu rokov pretrvalo a je stále aktuálne, čo preukazujú zmienky v tlači, etikety z rôznych časových období, prezentácia na rôznych podujatiach a výstavách a získané ocenenia. Podľa kroniky spoločnosti Východoslovenské žriedla, národný podnik Prešov, pobočný závod Baldovce, napr. v roku 1983 Baldovce opúšťa 30 971 000 fliaš minerálnej vody. Nasledujúci rok závod opäť prekonáva svoj rekord, tentokrát produkciou 32 010 000 fliaš.

Minerálna voda „Baldovská / Baldovská minerálna voda“ získala zlato v kategórii sýtené minerálne vody na medzinárodnej výstave vína, vody a destilátov VINIUM LAUGARICIO, ktorá sa konala 1. a 2. decembra 2017 v Trenčíne.

Slovenskí spotrebitelia a komisia expertov Brand Council programu Slovak Superbrands udelili minerálnej vode „Baldovská“ cenu „Slovak Superbrands Award“ prvýkrát v roku 2014 a následne od roku 2017 získava toto ocenenie pravidelne každý rok. „Baldovská“ sa tak zaradila do skupiny elitných značiek, ktoré predstavujú vzor úspešného rozvoja a neustáleho zvyšovania hodnoty značky. Ocenenie Superbrands je potvrdením kvality a povzbudením pre zákazníkov pri ich každodenných rozhodnutiach.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/specifikacie_op_oz/Baldovska_baldovska_mineralna_voda.pdf